

nej południowy cypel kontynentu afrykańskiego i północny skrawek Antarktydy wraz z linią morską, łączącą Cape Town z stacją antarktyczną SANAE.

11. Stany Zjednoczone Ameryki Północnej (USA)

(15). Znaczek lotniczy 50 c, biało/niebiesko/czerwony, o rozmiarach 39×25 mm, z napisem: *1961 Antarctic Treaty*, przedstawiający na tle lodowcowego krajobrazu antarktycznego małą sylwetkę statku.

12. Wielka Brytania – Brytyjskie Terytorium Antarktyczne (BTA)

(16–19). Seria czterech znaczków wielobarwnych 12 p, 26 p, 31 p i 62 p, jednoformatowych 31×38 mm, odpowiednio w kolorach; niebiesko/błękitno/beżowy, fioletowo/turkusowo/brazowy, zielono/czarno/biały, błękitno/fioletowo/szary; z napisem wspólnym: *Antarctic Treaty 1961–1991*, oraz odrębnym na poszczególnych znaczkach, odpowiednio: *Dry Valley*, z przedstawieniem widoku skalistej doliny i postaci siedzącego polarnika; *Mapping of the ice sheet*, z przedstawieniem trójwymiarowego profilu ukształtowania kontynentu antarktycznego; *BIOMASS. SCAR. SCOR. IABO. ACMAR*, skomponowanych graficznie z wyobrażeniem tradycyjnego ideogramu buddyjskiego³, w którego pole wpisane zostały sylwetki walenia i kryla; *Ross Seal*, z przedstawieniem „śpiewającej” foki Rossa na krze lodowej.

Janusz R. Sobczyk

Uniwersytet Łódzki

Wydział Zarządzania

90-214 Łódź, ul. Rewolucji 1905 r. nr 39

FILATELISTYCZNE UPAMIĘTNIENIE STEROWCOWEGO LOTU TRANSPOLARNEGO (1926) – AMUNDSEN–ELLSWORTH–NOBILE

Jakkolwiek, wielkie wydarzenie lotu transpolarnego, odbiło się prawie natychmiast szerokim echem w opinii światowej, doceniającej ów bezprecedensowy wyczyn norwesko-włoskiej załogi sterowca *Norge*, to jednak – trudno byłoby szukać w tym czasie, adekwatnych do tego, reperkusji filatelistycznych. Zarówno roczny, bez mała okres krystalizowania się projektu tego lotu i bezpośrednich przygotowań do niego, a także i sam jego przebieg – w żadnym fragmencie, nie

³ Ideogram znany pod wieloma nazwami, m.in.: Taeguk, Yng-Yang a w tradycji chińskiej Jang-Jin, symbolizujący przeciwieństwa natury.

NORWEGE 80 OSLO

INTERNASJONAL
FRIMERKEUTSTILLING
Oslo 13. - 22. juni 1980

Pris
kr. 15,-

Ciekawostką tematyczną, odnoszącą się do przelotu transpolarnego *Norge*, a z drugiej strony – będącą szczególnym dopełnieniem, wobec prezentowanego aerogramu – jest, wydany w r. 1988; także przez **Pocztę San Marino** – znaczek o nominalnie 1.50 L⁶. Znaczek ten, wielobarwny w kolorze żółto-niebiesko-pomarańczowym, o rozmiarach 36×36 mm, z napisem: *I MEZZI DI TRASPORTO* oraz *Le collezioni tematiche*, posiada też dyskretny napis NORGE i reprodukuje w całości, opisany wyżej aerogram.

Traktując temat lotu transpolarnego bardzo szeroko – tak, jak w wielu innych, podobnych przypadkach, można by, poszerzyć przedstawioną prezentację o wiele innych jeszcze pozycji. W szczególności, byłyby to przede wszystkim, znaczki poświęcone Amundsenowi, na których bardzo często pojawia się motyw symbolicznej sylwetki sterowca; stanowi to jednak, wobec wyeksponowanej tu, tematyki lotu transpolarnego Amundsen – Ellsworth – Nobile, nawiązanie już tylko, zupełnie marginalne.

Janusz R. Sobczyk

Uniwersytet Łódzki

Wydział Zarządzania

90-214 Łódź, ul. Rewolucji 1905 r. nr 39

SPEKTAKULARNE SPOTKANIE ARKTYCZNE STEROWCA „GRAF ZEPPELIN” Z LODOŁAMACZEM „MAŁYGIN” (1931) – JAKO WYDARZENIE POCZTOWE I FILATELISTYCZNE

Tematyka niemiecko-radzieckiej arktycznej podróży badawczej sterowca *Graf Zeppelin* w roku 1931, stanowi w filatelistyce, wątek bogaty i wielokrotnie podejmowany. Od samego początku zresztą, wpisana w program tej podróży – operacja współdziałania sterowca w Zatoce Tichaja (wyspa Hookera w archipelagu Ziemi Franciszka Józefa), z przybyłym na jego spotkanie lodołamaczem – miała na celu wymianę poczty. Między innymi, zapewne to właśnie wydarzenie pocztowe zadecydowało, że jego temat do dziś, stanowi – wątek powielany w filatelistyce, przy różnych okazjach. Początek został zainicjowany, już w roku 1931, kiedy wydarzenie to – wcześniej zapowiadane – spotkało się wówczas, z przygotowaną na tę okoliczność, specjalną emisją znaczkową.

Obecnie, ogół materiałów dokumentujących spotkanie sterowca *Graf Zeppelin* z lodołamaczem *Małygin*, można podzielić na: (1) odnoszące się przede wszy-

⁶ Jeden z 5 znaczkowej serii, poświęconej filatelistyce tzw. zbiorów tematycznych.